

Høje-Taastrup Lokalhistorisk Forening

Medlemsblad · Nummer 4 · Oktober 2023 · Årgang 44

Høje-Taastrup Lokalhistorisk Forening

Medlemsblad, oktober 2023.
Årgang 44. Nr. 4

Redaktør (ansv.):

Lisa Møldrup Ulriksen
Tlf.: 5189 4500

Layout og tryk:

Addbrand Denmark A/S

ISSN 1901-8274

Medlemsbladet udkommer
4 gange årligt.

Oplag: 250 stk.

Forsidebillede

5. september. National flagdag.
Foto Bjarne Larsen.

Indhold

- 2 Formanden har ordet
- 3 Det har vi oplevet indtil nu...
- 6 Flot boggave
- 7 Balders hest fandt brønden
- 8 Kommende arrangementer
- 10 Hvor er billedet taget?
- 11 Bestyrelse og udvalg
- 12 Baglommen: Kalender

Formanden har ordet

Så er vi trådt ind i efteråret, med alt hvad det kan byde på. Vi har haft en sommer der bød både på en masse regn og en masse varme, så alt i alt en god sommer.

Jeg håber at alle har haft en god sommer.

Vi har startet vores Historie Café op. Den første foredragsholder måtte melde sig syg, men der kom noget godt ud af det.

Vi har længe talt om at etablere nogle eftermiddage/af-tener over vinteren hvor vi kunne mødes og tale om os i Høje Taastrup Kommune. Jeg oplever tit at når man får sat sig og snakket, så kender man ofte de samme personer, og man kommer til at tænke på ting man egentlig har glemt.

Hvordan vi vil starte det op, er vi i bestyrelsen ved at finde ud af, jeg tænker at man i vinterhalvåret kunne møde 5-6 gange, et par timer og ganske uforpligtende kunne få en god snak, og foreningen vil give en kop kaffe.

Mere om dette i det første nummer af bladet efter nytår.

Til slut vil jeg ønske alle medlemmer en rigtig glædelig jul og et godt nytår.

Lisa Møldrup Ulriksen

Det har vi oplevet indtil nu...

Foto: Ole Gram

Vandtårnet

Besøgstallet i vandtårnet har oversteget alle forventninger. På årets første åbningsdag var der 110 som tog turen op i tårnet. Og hver gang der har været arrangeret noget på Hovedgaden, har besøgstallet været på over 100. Det største besøgstal var på 123 den 3. juli.

Det er rigtig glædeligt at vandtårnet er blevet et udflugtsmål for mange. Og for vandtårn-

svagterne er det naturligvis opmuntrende med de mange besøgende.

Vandtårnets fødselsdag blev også i år markeret med karameludkastning fra tårnet. Til stor glæde for de mange børn. Også denne dag blev besøgstallet højt med 116. I alt nærmer vi os nu 700 besøgende i år.

Frivillighedsdage i godt vejr.

Den 5. august var det i Taastrup og den 2. september i Hedeusene at Frivillighedsda-

gen blev markeret med de mange foreningers boder, musik, godt vejr og mange mennesker. Billedet siger mere end mange ord.

Jazz på Blaakildegaard, lørdag d. 5. august

Taastrup Jazzklub afholdt arrangement med Norbert Susemihl's Joyful Gumbo, som spillede traditionel New Orleans, Swing – Dixieland. Det var en god mulighed for, at vi kunne gøre lidt reklame for vor forening. Inge Sørensen, Helle Rasmussen og Vibeke Strøm havde fået opgaven og kunne samtidig nyde den gode musik og det gode vejr.

Efterårets første arrangementer i Historie Caféen

Den 6. september havde vi set frem til at høre Carsten Johansen fortælle om DDR. Men en sygemelding dagen før satte foredragsudvalget på en opgave. Det var for sent at aflyse og ikke nemt at finde en ny foredragsholder. Noget måtte ske. I bestyrelsen har der længe været tanker om "snakke møder", hvor deltagerne ud fra et givet emne kunne tale om "gamle dage". Her blev en mulighed for at prøve ideen.

I stedet for foredraget nød alle den gamle Taastrup film fra 1962. Og det kaldte virkeligt minder frem, hvorefter snakken gik livligt

blandt de fremmødte. Så selv om aftenen forløb helt anderledes end planlagt, blev det en god aften. Det må prøves igen.

Den 4. oktober var det så Stig Nielsen, som levende fortalte om sine minder fra Taastrup med udgangspunkt i det mangeårige hjem på Solhøj, og historien om Thorsbro Vandværk og Thorsbro Vandværk Museumsforening.

Det blev virkelig en fornøjelig og interessant aften for de mere end 40, som havde meldt sig til Historie Caféen. De billeder og fortællinger, som Stig havde valgt, satte virkelig minderne i gang hos mange, og gav ny viden til andre.

Foto: Bjørne Larsen

Balders hest fandt brønden

Baldersbrøndegade, Baldersbuen og Baldersvej er alle navne på veje i Baldersbrønde. Balder kendes fra den nordiske mytologi, hvor både en gud og en underkonge bar navnet.

Navnet Baldersbrønde nævnes første gang ”officielt” i 1321, hvor det skrives *Baldorps-brynnæ*, senere *Ballæthorp*. Det er sammensat af mandsnavnet Balli og brønd. En thorp er en udflytterby, altså er der tale om brøndene ved Ballis udflugterby.

Udflytningen er sikkert sket i slutningen af vikingetiden, hvor de fleste byer med endelsen torp blev grundlagt. Siden voksede Baldersbrønde til en stor landsby med 12 gårde og nogle huse omkring en lille sø. I dag er de fleste gårde revet ned og udstykket. Søen er blevet til en ”lille” branddam, og Baldersbrønde er sammen med Kallerup blevet til en del af Hedehusene.

Et par sagn om Baldersbrønde

Absalons krønikeskriver Saxo fortæller i sin Danmarksfortælling fra 1200-tallet, at Odins søn Balder besejrede den svenske kong Hød i et slag ved ”Balders brønde).” Efter sejren lod Balder sine krigere grave efter vand, og straks sprang der en kilde frem, så alle kunne få slukket deres tørst.

Kilden kom naturligvis til at hedde Balders Brønd, og den er bevaret den dag i dag.

Et andet sagn fortæller, at det ikke var guden Balder men en underkonge Balder,

der boede på egnen. Han var dybt forelsket i en smuk pige, der hed Nanna. Det var den norske kong Gevors plejesøn Hother desværre også, og det kom til et drabeligt slag, hvor Balders hær blev omringet. De havde mad nok, men vandet slap op, og til sidst var alle ved at dø af tørst.

Da skræbde Balders hest i jorden, og straks vældede en kilde frem og reddede dem. Vandet gav dem ny styrke, og Hothers hær blev besejret. Balder giftede sig med Nanna og de bosatte sig naturligvis i Baldersbrønde.

Hvis man ikke tror på de gamle sagn, kan man tage ud og se Baldershøjene, to grave fra Bronzealderen, som ligger ved vejen Baldersbuen. I den største høj ligger kong Balder begravet, og i den lille høj hans trofaste hest.

Og hvis det ikke er sandt, er det i hvert fald en god historie.

Kilde: *Vejen jeg bor på* af Ib Sandahl. Taastrup Avis, 29/2-2000.

Den smukke Nanna, som H.W.Bissen forestillede sig hende.

Igen en flot bog gave til foreningens medlemmer

Kurt Nielsen har igen udgivet en interessant bog, denne gang om de Nye Jernbanestationer på Roskildebanen. Og igen giver Kurt Nielsen et eksemplar til hvert medlemskab i foreningen.

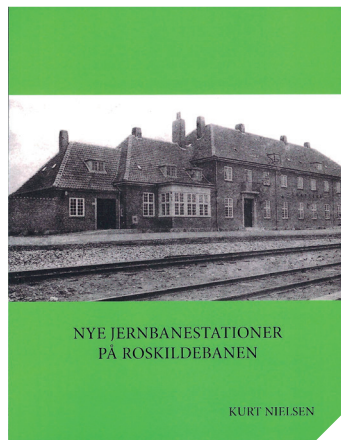
I indledningen skriver han:

"Tanken var at finde oplysninger om viadukten ved stationen i Taastrup, der blev bygget færdig 1920 – 21.

Men fandt ud af at bygningen af viadukten var del af et større projekt. Et projekt hvor der skulle bygges nye stationer i Glostrup, Taastrup og Hedehusene, og en viadukt i Taastrup og Hedehusene samt to broer i Glostrup."

Det er blevet til en fin bog med beskrivelse af hele projektet.

Stor tak til Kurt Nielsen og rigtig god fornøjelse med læsning af bogen til alle.

Kommende arrangementer

Vandtårnet har åbent sidste gang den 24. november.

Klokken 17.00-19.00 er vandtårnet åbent for besøgende. Det er **Black Friday** og den dag nisserne kommer til Taastrup. Kom og se byens lys fra toppen af tårnet.

Spændende fortællinger i Historie Cafeen

Mandag den 6. november kl. 18.30 skal vi høre fortælling om Taastrup i voksenalderen. I forlængelse af foredraget om 00erne, vil arkivleder Lars Spatzek fortælle om byens udvikling i primært mellemkrigsårene. Alt fra det første rigtige rådhus, handelslivet, virksomheder, skoler, Børnehjælpsdagen og ikke mindst de første anslag til den Vestegn, man kender i dag, alt sammen med kilder og fotos.

Historie Caféen afholdes i Taastrup Kulturcenter, lokale 3, med start kl. 18.30.

Byrådssalen i rådhuset på Køgevej.

Tilmelding

Tilmelding til arrangementerne skal ske senest en uge før de enkelte arrangementer til Bodil Munck, bodil.munck@webspeed.dk eller tlf. 4051 0707.

Deltagerbetaling er kr. 125,- for arrangementer med spisning og kr. 50,- for arrangementer med kaffe. Prisen er for medlemmer af foreningen. For gæster er beløbet kr. 150,- hhv. kr. 75,-.

Tilmelding er først bindende efter indbetaling af deltagerbeløbet på foreningens konto nr. **5333 – 0242689**.

Der er begrænset deltagerantal, som fastsættes efter sundhedsmyndighedernes retningslinjer,

Glæd jer også til fortællingerne, som er planlagt til 2024

- Onsdag den 14. februar er med Mads Thernø, Kroppedal Museum
- Onsdag den 13. marts er med Jørgen Rygaard, Sengeløse
- Onsdag den 17. april er med Ole Nilsson, Paraplyen

I Januarbladet kommer der mere information om arrangementerne.

Arkivernes dag, lørdag d. 11. november kl. 11.00-14.00

Arkivernes Dag er en landsdækkende begivenhed, hvor arkiverne inviterer befolkningen ind for at se, hvad vi kan. Åbent hus-dagen bliver på mange arkiver suppleret med udstilling, foredrag eller andre aktiviteter. Nogle år er der et fælles landsdækkende tema, eller endda fælles nordisk, mens det andre år er frit. Kærlighed, Idræt og Klima er nogle af de temaer, der har været i spil til arrangementet. Arkivernes dag finder altid sted den anden lørdag i november.

Igen i år vil vi markere udgivelsen af års-skriftet, som alle medlemmer nu skulle have modtaget. I den forbindelse byder foreningen på et enkelt glas.

Juleturen går i år til Ishøj Kirke

Fredag den 3. november kl. 13.00-15.00

Ishøj kirke er en ganske almindelig øst-sjællandsk landsbykirke, og ligesom det så mange andre steder er tilfældet, er kirkebygningen som vi ser den i dag, et resultat af forskellige tiders om- og tilbygninger. Det oprindelige kor og skib er fra katolsk tid engang i sidste halvdel af 1100-tallet, og har senere i middelalderen fået tilføjet tårn og våbenhus, rummene har fået hvælvinger og vinduerne er blevet ændret. Sit nuværende ydre udseende fik kirken, da der sidst i 1800-tallet gik en restaureringsbølge over mange ellers kønne kirker. Restaureringen har sikkert været nødvendig nok, men bygningerne kom til at stå alt for tørre og matematiske, og fuldstændig blottede for alderens patina.

1862 havde kirken fået en ordentlig omgang indendøre, og var blevet forsynet med en havregrød-sagtig og tommetyk gang muremesterpuds, der fuldstændig havde kvalt de sidste åndedrag fra en svunden tid. Gudskelov holder en sådan restaurering ikke evigt, i 1959 blev tårnrummet hugget fri for puds, og det smukke resultat gjorde det klart, at pudset måtte væk fra hele kirkens indre.

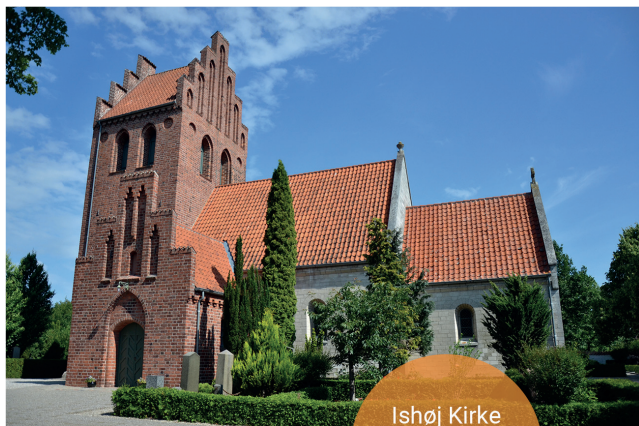
I 1973 fortsatte så arbejdet og hen på efteråret meddelte man Nationalmuseet, at man under stolestaderne

havde fundet rester af et gammelt flisegulv, forbavsende nok var der, i en kirke der ellers var så gennemrestaureret som nogen, stadig bevaret store partier af et gulv bestående af glaserede og ornamenterede middelalderfliser. Da de mange velbevarede gulvlag endnu ligger intakte tilbage uden at være rørt i særlig stor grad af frygt for ødelæggelse, har kirken endnu ikke afgivet alle sine hemmeligheder. Det har f.eks. ikke været muligt at få bekræftet en formodning om, at der på dette sted har ligget en endnu ældre kirke, end den vi kender i dag.

Vi mødes foran kirken kl. 13.00, Ishøj Bygade 83A, 2635 Ishøj.

Tilmelding skal ske til Turudvalget senest 31. oktober: Lisa M. Ulriksen, lisamulriksen@gmail.com, tlf. 51 89 45 00 eller Inge Sørensen, ingesnerle69@gmail.com, tlf. 40 29 02 03. Tilmeld gerne per mail.

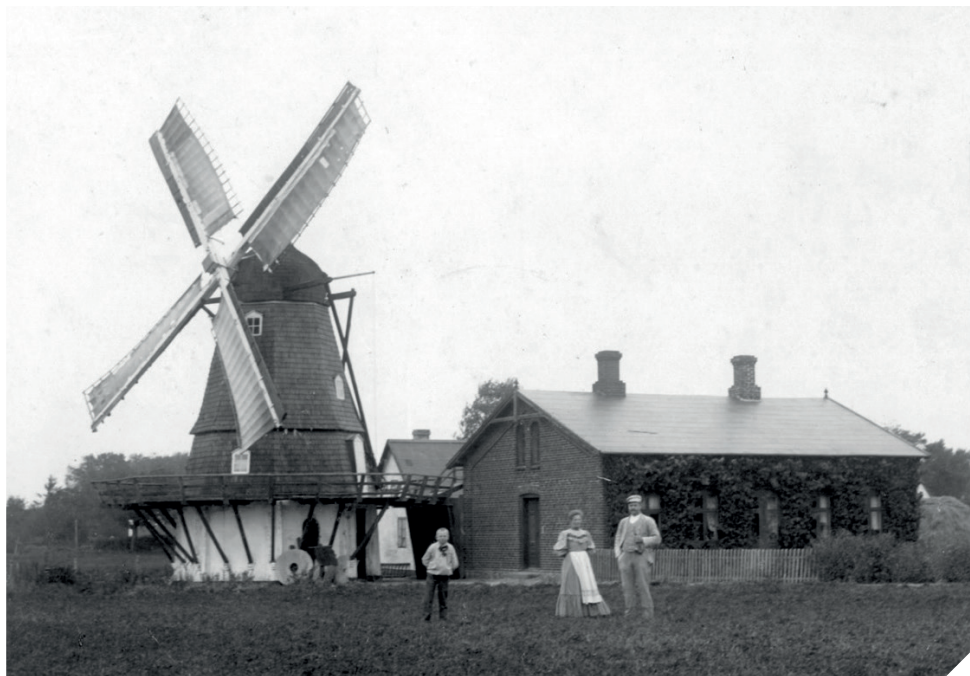
Da Ishøj Kirke byder på kaffe og småkager i Hvide Længe, er deltagelse uden betaling.

Ishøj Kirke
Ishøj Bygade 83A
2635 Ishøj
Tlf: 3032 0525

Hvor er billedet taget?

Du kan ikke vinde noget, blot bringe minder fra en svunden tid i erindring.
Vi bringer det rigtige svar i næste nummer.

Billedet i sidste nummer var fra Hakkemosegård. Billedet er taget i 1962. Gården er Hakkemosegård. I 1847 købte mekanikeren J.P. Langgaard gården Hakkemose ved Taastrup på grund af det derværende gode ler, og her oparbejdede han efterhånden et af landets største teglværker (grundlagt 10. november samme år), der fra 1883 også tilvirkede terrakottavarer og fajanceovne. Værket solgtes 1895 af Langgaards arvinger til et engelsk konsortium. Leret var brugt op i 1908, og i 1909 blev ringovnen revet ned. I stedet fokuserede fabrikken på produktion af keramik og fliser. I oktober 1909 blev den senere forfatter Morten Korch direktør for fabrikken, hvilket han var til september 1911. Den lukkede i 1915.

Høje-Taastrup Lokalhistorisk Forening

Bestyrelsen og suppleanter

Formand

Lisa Møldrup Ulriksen
Tlf. 5189 4500
lisamulriksen@gmail.com

Næstformand

Bodil Munck
4051 0707
bodil.munck@webspeed.dk

Kasserer

Hanne Stampe Jensen
Tlf. 4243 9606
jensenhannestampe@gmail.com

Foreningens kontonummer:

5333 024 2689

Bestyrelsesmedlemmer

Ole Gram
Tlf. 2449 1729
ole1gram@gmail.com

Inge Sørensen
Tlf. 4029 0203
ingesnerle69@gmail.com

Per Andersson
Tlf. 5376 2600
panda@dukamail.dk

Peter Mose Nielsen
Tlf. 2168 5790
peter.mose@privat.tele.dk

Helle Rasmussen
Tlf. 2255 8634
Hellerass49@gmail.com

Suppleanter

Ib Sandahl
Tlf. 4345 4910
Sandahls@privat.dk

Vibeke Strøm
Tlf. 4084 8009
v.stroem@privat.dk

Bilagskontrollanter

Birthe Povelsen
Tlf. 4399 7018 – 2989 7018
birthe.ougaard@hotmail.com

Flemming Ougaard
Tlf. 6088 4708 – 3220 2826
flemming@ougaard.dk

Bilagskontrollantsuppleant

Jørgen Thorsen
Tlf. 2734 4890

Udvalg

Foredragsudvalg:

Bodil Munck, Helle Rasmussen,
Vibeke Strøm
Video dokumentation: Ole Gram

Turudvalg:

Lisa Ulriksen, Inge Sørensen

Bladudvalg:

Bestyrelsen
Redaktion: Ib Sandahl, Peter
Mose Nielsen, ansvarshavende
redaktør af medlemsbladet:
Lisa Møldrup Ulriksen

Vandtårn:

Ole Gram, Per Andersson

Arkivudvalg:

Ib Sandahl

Arrangementer Blaakildegaard

Inge Sørensen

Repræsentanter Kroppedal:

Lisa Møldrup Ulriksen

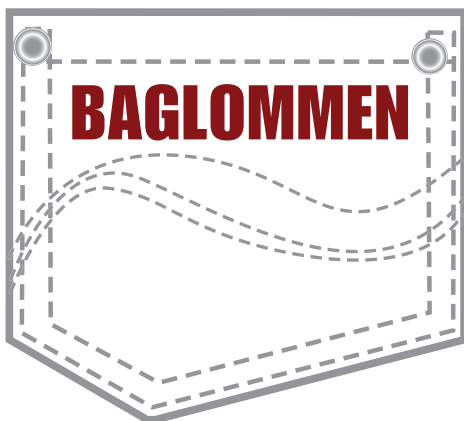
Foreningens hjemmeside:

Htlokalhistorisk.dk
Redaktør hjemmeside:
Peter Mose Nielsen

Foreningens postadresse:

Skoлеvej 54, 2630 Taastrup

Kalender

Lørdag den 7. oktober

Vandtårnet åbent kl. 11.00 – 13.00.

Fredag den 3. november

Juletur til Ishøj Kirke kl. 13.00 – 15.00.

Mandag den 6. november

Historie Café med Arkivleder Lars Spatzek.

Lørdag den 11. november

- Arkivernes dag på Blaakildegaard kl. 11.00 – 14.00.
- Vi markerer samtidig udgivelsen af Årskrift 2022.

Fredag den 24. november

Vandtårnet åbent 17.00 – 19.00.

Onsdag den 14. februar 2024

Historie Café kl. 18.30 med Mads Thernø, Kroppedal Museum.

Mandag den 11. marts 2024

Årsmøde kl. 19.30.

Onsdag den 13. marts 2024

Historie Café kl. 18.30 med Jørgen Rygaard, Sengeløse.

Onsdag den 17. april 2024

Historie Café kl. 18.30 med Ole Nilsson, Paraplyen.

Onsdag den 8. maj 2024

Forårstur.

Eventuelle ændringer af arrangementerne vil blive meddelt på foreningens hjemmeside og i medlemsbladet. Myndighedernes retningslinjer vil blive fulgt ved alle arrangementer.